

ELS LLIBRES I LES COSES

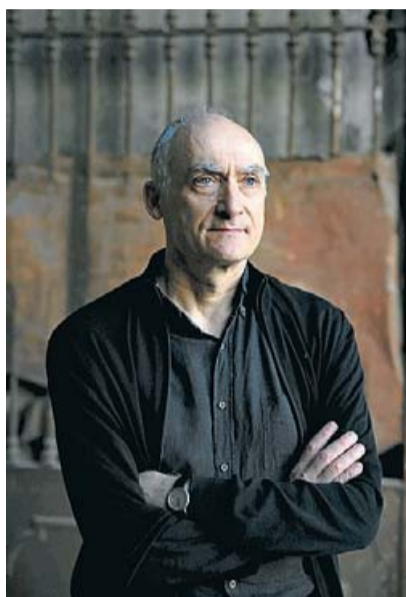
IGNASI ARAGAY

Tocar de peus a terra mirant al cel

La vida és un misteri: no hi ha ideologia tecnocientífica que el pugui resoldre. L'inici, el naixement, no té explicació: venim d'enlloc. Però això, en contra del que defensa Sartre, no té per què voler dir que la vida no tingui sentit, que sigui absurda, com una nàusea melancòlica, sinó que és una contingència "increïble", creadora. Cada persona crea i és única. Malgrat tota l'herència genètica i cultural, cadascun de nosaltres som un "inici absolut", nos éssers únics, amb un nom. No es pot entendre el misteri del naixement sense fascinació ni el misteri de la vida sense proximitat als altres, a la vida en companyia: amb la paraula, el tacte, el cant... "Cantem per celebrar, i cantem, també, per no tenir por. Per celebrar les coses de la vida, i per no tenir tanta por de la mort". Així comença Josep Maria Esquirol l'assaig *Humà, més humà: una antropologia de la ferida infinita* (Quaderns Crema).

Segons Esquirol, la vida és "increïble", sí, però també és una col·lecció de ferides que inclouen la possibilitat de cura o, potser més aviat, de sutura imperfecta. En concret, quatre ferides infinites que fan impensable "el jo pur i la vida nua": "De la ferida de la vida se'n pot dir *gust*; de la del tu, *amor*; de la de la mort, *angoixa*; i de la del món, *aombrament*. Expressat, encara, una mica més plàsticament: el gust és l'abraçada de la vida; l'angoixa, el fregament de la mort; l'amor, el

FRANCESC MELCION

JOSEP M. ESQUIROL FUIG DE LA IDEOLOGIA PER ABRAÇAR LA VIDA FENT DEL PENSAMENT POESIA I CONSOL

present del tu; i l'aombrament, el misteri del món". La bellesa d'aquestes imatges expressa bé l'estil assagístic d'Esquirol en un llibre que és una recerca poètica (creadora) i franciscana de la fonària humana.

Amb Hannah Arendt, Esquirol creu que la cosa més humana és el perdó i la promesa (entesa més com a esperança que com a uto-

pia), i que vol dir capacitat de fer i de pensar (el pensament també és acció). També creu que "es necessita poc per viure... i aquest poc és una meravella: pa, casa i cant". És molt suggeridora la citació que fa de l'escriptor suec Stig Dagerman, a la recerca de sentit: "No he rebut l'herència d'un Déu ni d'un punt ferm a la terra des del qual poder cridar l'atenció de Déu; ni tampoc he heretat el furor dissimulat de l'escèptic, ni les astúcies del racionalista, ni el candor fervent de l'ateu. Per això no goso tirar la pedra a qui creu en coses de les quals jo dubto, ni a qui idolatra el dubte com si aquest no fos envoltat per les tenebres. Aquesta pedra em tocaria a mi mateix, ja que d'una cosa sí que n'estic convençut: la necessitat de consol que té l'ésser humà és insaciable". Dagerman es va acabar suïcidant.

I bé. El que ens dona la lectura d'Esquirol no és ideologia, sinó consol, pau d'esperit. És com un lenitiu que suavitzava la nostra intemperie. La seva paraula hospitalària ens fa companyia, posa harmonia i carícia a les ferides, com un manobre del món de les idees. Ens retorna a la vida real i concreta. Ens fa tocar de peus a terra mirant al cel. Foragita la mandra nihilista que no vol res i ho devora tot. Allunya el soroll violent i demagògic, la insensibilitat i la indiferència. És un llibre dens i dolç, savi i senzill. "No és la immortalitat, sinó la trobada i la companyia, allò que volem".

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Tàndem
MARIA BARBAL
Destino
180 pàgines i 18,90 € 4/6

[2] L'home que va viure...
GERARD QUINTANA
Columna
374 pàgines i 21,50 € 1/2

[3] Canto jo i la muntanya balla
IRENE SOLÀ / Anagrama
192 pàgines i 16,90 € 3/96

[4] Hamnet
MAGGIE O'FARRELL
L'Altra
358 pàgines i 23,95 € 2/3

[5] Dilluns ens estimaran
NAJAT EL HACHMI
Edicions 62
270 pàgines i 20,90 € 5/5

NO-FICCIÓ

[1] Paraules d'Arcadi
ARCADI OLIVERES
Angle Editorial
200 pàgines i 17 € 1/6

[2] Humà, més humà
JOSEP MARIA ESQUIROL
Quaderns Crema
172 pàgines i 14 € -/2

[3] La farmacèutica
CARLES PORTA
La Campana
312 pàgines i 17,90 € 3/2

[4] El fill del xofer
JORDI AMAT
Edicions 62
262 pàgines i 18,50 € 7/18

[5] Les estructures elementals de la narrativa
A. SÁNCHEZ PIÑOL / La Campana
200 pàgines i 19,90 € 2/7

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Independencia
JAVIER CERCAS
Tusquets
400 pàgines i 21,90 € 1/2

[2] Tomás Nevinson
JAVIER MARÍAS
Alfaguara
680 pàgines i 22,90 € 4/8

[3] Hamnet
MAGGIE O'FARRELL
Libros del Asteroide
342 pàgines i 23,95 € 1/2

[4] El duque y yo
JULIA QUINN
Titania
320 pàgines i 14,25 € 2/9

[5] Klara y el Sol
KAZUO ISHIGURO
Anagrama
336 pàgines i 20,90 € 1/2

NO-FICCIÓ

[1] El infinito en un junco
IRENE VALLEJO
Siruela
448 pàgines i 24,95 € 1/66

[2] Dime qué comes y te diré qué bacterias tienes
BLANCA GARCÍA OREA / Grijalbo
272 pàgines i 18,90 € 2/23

[3] Notas para unas memorias que nunca...
JUAN MARSÉ / Lumen
442 pàgines i 22,90 € -/1

[4] Humano, más humano
JOSEP MARIA ESQUIROL
Acantilado
172 pàgines i 14 € -/2

[5] ¡Es la microbiota, idiota!
SARI ARPONEN / Alianta
368 pàgines i 16,10 € 8/2

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

¿Cruyff ja no és holandès ni Suu Kyi birmana?

Holanda és alhora una regió central dels Països Baixos i un sinònim de Països Baixos. El segon ús és molt més popular que el primer. En sentit estricte, el gentilici d'Holanda és holandès i el dels Països Baixos neerlandès, però en català –i altres llengües– és correcte i normatiu dir Holanda volent dir Països Baixos i holandès volent dir neerlandès. I una cosa semblant passa per designar la llengua estatal i la seva varietat regional. Ara bé, a alguns neerlandesos que no són de l'Holanda regió no els agrada que els diguin holandesos. Què cal fer?

D'una banda, hi ha la tradició i la normativa, que avalen el doble sentit d'*holandès* i *Holanda*, i és cert també que són els catalans els que han de decidir com anomenen altres pobles i nacions. De l'altra, hi ha la precisió i el respecte. Estic segur que en temps de

sufocant correcció política, *neerlandès* anirà menjant terreny –almenys en l'ús formal– a *holandès*. En casos així, la sensació d'haver après a dir-ho millor pesa més que la tradició i l'ús previ. Són canvis que tendim a rebutjar els que vam conèixer Cruyff com a holandès (i ho és en tots dos sentits) i excapità de la selecció holandesa. Jo ho seguiré dient així i, mentre la norma ho avaluï, ningú ho hauria de corregir, però l'ús mana i, si opta majoritàriament per neerlandès i Països Baixos, seran al final les formes estàndard. És, en tot

EN TEMPS DE SUFOCANT CORRECCIÓ POLÍTICA, 'HOLANDÈS' NO PARARÀ DE CEDIR TERRENY A 'NEERLANDÈS'

cas, bastant diferent de dir anglès a un escocès, un ús que el DIEC2 ja no avala i que jo no abonaria mai. El DIEC2, però, també defineix *britànic* només com a "natural de la Gran Bretanya", tot i que l'ús general estén el gentilici al Regne Unit i les illes Britàniques.

Pel que fa a *Birmània* i *birmà* enfront de *Myanmar* i *myanmarès* (?) –totes formes referents a l'ètnia majoritària– em sorprèn que el DIEC2 defineixi *birmà* com a "natural de Myanmar". Ho veig més com l'Esadir, que prefereix Birmània (forma tradicional) a Myanmar (forma oficial). Myanmar va ser imposat pels militars, i l'oposició democràtica prefereix Burma (Birmània). Si a això hi sumem que els exònims prevalen sobre les formes oficials i que el gentilici i el nom de la llengua és *birmà*, jo diria que Suu Kyi és birmana i de Birmània.